P. Ovidii Nasonis
Tristium Libri Primi
Elegia Prima,

quam

Consent. Ampliss. Fac. Philosoph.

Præside

ANDREA O. LINDFORS,

S. S. Theol. et Philos. Doct., Eloqu. et Poës. Prof. R. et O. Past. et Præpos. Ecclesiar. Bjeresjö et Oxie, R. Acad. LL. HH. Hist. et Antiquit., Reg. Societ. pro edend. Actis Hist. Scand., Reg. Soc. Bibl. et pro Fide et Christian. Holm., Reg. Soc. Archæol. Hafn. Membro, cum insigni Reg. Ord. de Stella Polari.

Suethice redditam

pro Laurea

Bonorum censuræ modeste subjicit

Interpres

GUSTAVUS WETTER,

Smolandus.

In Academia Carolina Die XXI Junii MDCCCXXXVIII.

LUNDÆ,

TYPIS EXCUDIT C. FR. BERLING,

UNIVERSITATIS TYPOGRAPHUS.

MDCCCXXXVIII.

CHRISTOPHORO I. HEURLIN,

S. S. Theol. Doctori Dioeceseos Vexioniensis Archip. Præposito,

Regio ordinis de Stella Polari Membro,

&

JOHANNI EKSTRAND,

Philosophiæ Doctori, Matheseos & Physices ad Gymnasium

Vexioniense Lectori

Patronis in æternum colendis

sacrum hocce opusculum

debuit, voluit

Interpres.

Vandra min bok, du lilla till staden, jag unnar det gerna,
Ack dit låter man ej, mig din författare gå.
Gå oprydd likväl; som det egnar en biltogs att vara.
Osäll tage du an drägten som tiden dig ger.
Dig vacciniers smink det purpurröda ej smycke:
Icke är denna en färg, sådan som passar i sorg:
Teckne ej mönjan din titelskrift ej cedern ditt papper:
Ej skall din panna så mörk hornen försilfrade ha.
Dessa zirater må blott utstyra lyckliga böcker.
Komma ditt öde ihåg, det är en prydnad för dig.
Glatte ej skör pimpsten ditt papper utan och innan:
Du må ruggig se ut liksom med hängande hår.

Parve, nec invideo, sine me, Liber, ibis in Urbem:
Hei mihi! quo domino non licet ire tuo.
Vade, sed incultus; qualem decet exsulis esse.
Infelix, habitum temporis hujus habe.
Nec te purpureo velent vaccinia fuco:
Non est conveniens luctibus ille color:
Nec titulus nimio, nec cedro charta notetur:
Candida nec nigra cornua fronte geras.
Felices ornent hæc instrumenta libellos.
Fortunæ memorem te decet esse meæ.
Nec fragili geminæ poliantur pumice frontes:
Hirsutus passis ut videare comis.

Rodne du ej för fläckarne. Hvem som fläckarne skådar,
Ser att de kommit utaf tårarna, som jag göt ut.
Gå då min bok! och helsa från mig till ställen så kära.
Dem jag åtminstone vill nalkas på sätt, som jag får.
Om bland skaror af folk mig någon minnes i staden,
Och han händelsevis spörjer dig, huru jag mår:
Säg att jag lefver, men lefver dock ej med trefnad och glädje.
Och att jag detta lif njuter som skänk af en Gud.
Spör han dig mer, du lemne dig sjelf så stilla att läsas,
Att du ej händelsevis talar hvad icke behöfs.
Läsarn vid minnet af mig straxt återkallar mitt felsteg;
Och för ett högmålsbrott häcklad af alla jag blir.
Vakta dig väl för försvar, fastän du såras af orden.
Saken den svåra ju blir svårare genom försvar.
Någon du skall få se, som sörjande öfver min bortgång
Icke med tårfri kind läser den sången till slut.
Tyst, att icke en vrång må höra det, hjertligt han önskar,
Att jag af Cesars nåd midrade straffet må få.

Neve liturarum pudeat. Qui viderit illas
De lacrimis factas sentiet esse meis.
Vade, Liber, verbisque meis loca grata saluta.
Contingam certe, quo licet, illa pede.
Si quis, ut in populo, nostri non immemor illic,
Si quis, qui, quid agam, forte requirat, erit;
Vivere me dices: salvum tamen esse negabis.
Id quoque, quod vivam, munus habere Dei.
Atque ita te tacitus, quærenti plura, legendum,
Ne, quod non opus est, forte loquare, dabis.
Protinus admonitus repetet mea crimina lector;
Et peragar populi publicus ore reus.
Neu, cave, defendas, quamvis mordebere dictis.
Caussa patrocinio non bona pejor erit.
Invenies aliquem, qui me suspiret ademtum;
Carmina ne siccis perlegat ista genis:
Et tacitus secum, ne quis malus audiat, optet,
Sit mea lenito Cæsare, poena minor.

Lefve han säll, hvem också han är, jag önskar tillbaka,
Som för en osäll man blidkade Gudar begär.
Varde hans bön uppfylld, och Furstens flyktade vrede
Unne mig kunna få dö uti mitt fäderne hem
Medan du ärendet går, min Bok! du tadlas kanhända;
Aktas ej värdig den konst, som man beprisat hos mig.
Det är en domares pligt så saken att pröfva, som tiden.
Pröfvar han tiden: då visst blifver i säkerhet du.
Sången i dagen går fram, utsprungen från ljusare sinnet:
Mörk af hastiga moln lefnadens himmel jag ser.
Skalden behöfver ju lugn, när han skrifver, och ensliga ställen:
Hafvet och vindarne mig plåga och vintern så grym.
Skalden frukta ej bör: jag åter beklaglige tror ju
Svärdet från nu och till nu hota min hjessa alltjemt
Äfven denna min sång skall Domarn den blide beundra
Och så ringa den är, läsa den skonsam och mild.
För mig Meoniern hit, och skåda så många bekymmer;
Hela hans snille skall dö under så stora betryck.

Nos quoque, quisquis erit, ne sit miser ille, precamur
Placatos misero qui volet esse Deos.
Quæque volet, rata sint: ablataque Principis ira
Sedibus in patriis det mihi posse mori.
Ut peragas mandata, Liber, culpabere forsan;
Ingeniique minor laude ferere mei.
Judicis officium est, ut res, ita tempora rerum
Quærere. Quæsito tempore tutus eris.
Carmina proveniunt animo deducta sereno;
Nubila sunt subitis tempora nostra malis.
Carmina secessum scribentis et otia quærunt:
Me mare, me venti, me fera jactat hiems.
Carminibus metus omnis abest: ego perditus ensem
Hæsurum jugulo jam puto jamque meo.
Hæc quoque quod facio, judex mirabitur æquus;
Scriptaque cum venia qualiacunque leget.
Da mihi Mæoniden, et tot circumspice casus;
Ingenium tantis excidet omne malis.

Ändtlig glöm ej, min Bok! att vandra föraktande rycktet:
Läsen ej rodna du bör, derför att ledsnad du väckt.
Lyckan visar ej nu mot mig så gynnande anlet,
Att du väl anspråk kan göra på något beröm.
Medan än lycklig jag var, af kärlek till äran jag tjustes;
Lusten att vinna beröm lågade opp i mitt bröst.
Nu, om jag endast ej hatar all sång och det skadliga yrket,
Är det väl nog. Ty belönt snillet har blifvit med flykt.
Gå nu för mig, gå! du, som det får, och staden beskåda!
Gudarne gifve att jag kunde nu vara min bok!
Medan som fremling du går att staden den stora besöka,
Tro ej, att fremlingen kan komma af folket ej röjd.
Fast ej titel du har, man känner dig dock på din sorgdrägt:
Huru du vill, dig förställ; dock skall du kännas som min.
Träde du hemligen in, att ej du må skadas af mina
Versar, hvilka ej nu älskas och prisas som förr.
Kanske, emedan du är af min hand, att någon, som fruktar
Finna ett lättsinnigt språk, kastar dig borrt från sitt sköt.

Denique securus famæ, Liber, ire memento;
Nec tibi sit lecto displicuisse pudor.
Non ita se nobis præbet Fortuna secundam,
Ut tibi sit ratio laudis habenda tuæ.
Donec eram sospes, tituli tangebar amore;
Quærendique mihi nominis ardor erat.
Carmine nunc si non studiumque, quod obfuit, odi
Sit satis. Ingenio sic fuga parta meo.
I tamen, i, pro me tu, cui licet, adspice Romam.
Di facerent, possem nunc meus esse liber.
Nec te, quod venias magnam peregrinus in Urbem,
Ignotum populo posse venire puta.
Ut titulo careas, ipso noscere colore:
Dissimulare velis: te liquet esse meum.
Clam tamen intrato; ne te mea carmina lædant.
Non sunt, ut quondam plena favoris erant.
Si quis erit, qui te, quia sis meus, esse legendum
Non putet, e gremio rejiciatque suo;

Säg då, se på min titel. Jag lär ej konsten att älska;
Detta verket har fått lida det straff det förtjent.
Kanske du väntar att jag till det höga Palatium skickar
Dig, och befaller dig gå ända till Kejsarens borg.
Må detta heliga rum och dess Gudar förlåta mitt felsteg.
Strålen den hämnande kom ned på min hjessa från dem.
Nådiga minnes jag väl de Gudar som herrska på dessa
Ställen; men skada de gjort mig, och jag bäfvar för dem
Vid det ringaste ljud af den flygande höken förskräckes
Dufvan den rädda, som flytt sårad en gång ur hans klor.
Och ej långt från sin fålla det bäfvande lammet sig vågar
Hvilket från glupande ulfs tänder sig frälste en gång.
Phaëton, lefde han än, ej styrde så nära mot himlen,
Ej i sin dårskap han än körde de hästar som förr.
Jag ock fruktar den stråle, som förr mig af Jupiter sändes,
Och då han åskar jag tror blixten är riktad mot mig.
Den som Caphariska udden har flytt på den Grekiska flottan,
Vänder ej seglen igen mot den Eubeiska kust.

Inspice, dic, titulum. Non sum præceptor Amoris;
Quas meruit, poenas jam dedit illud opus.
Forsitan exspectes, ut in alta Palatia missum
Scandere te jubeam, Cæsareamque domum.
Ignoscant augusta mihi loca, Dìque locorum.
Venit in hoc illa fulmen ab arce caput.
Esse quidem memini mitissima sedibus illis
Numina: sed timeo, qui nocuere, Deos.
Terretur minimo pennæ stridore columba,
Unguibus, accipiter, saucia facta tuis.
Nec procul a stabulis audet secedere, si qua
Excussa est avidi dentibus agna lupi.
Vitaret coelum Phaëthon, si viveret; et quos
Optarat stulte, tangere nollet equos.
Me quoque, quæ sensi, fateor Jovis arma timere:
Me reor infesto, cum tonat, igne peti.
Quicunque Argolica de classe Capharea fugit;
Semper ab Euboïcis vela retorquet aquis.

Och min båt som var skakad en gång af den häftiga stormvind
Fruktar den bränning hvarest nära han seglat i qvaf.
Derför vandra min bok och skåda med fruktan omkring dig;
Vare du nöjd, om du blott läses af ringare folk.
Icarus sökte en gång att himlen sig närma på svaga
Vingar; och namnet han gaf åt det Icariska haf.
Svårt att säga det är om vind eller åror du nyttja
Bör. Det är tillfället blott som skall betjena med råd.
Om åt honom från lidelse fri du kan lemnas och mildhet
Röner allt; och du ser vreden och harmen förbi;
Finns der ock någon som lemnar dig fram då du tvekar af fruktan,
Träde du in om han först säger ett blidkande ord.
Lycklig du komme ditin, mer lycklig och säll än din herre,
Han den olycklige. Ack! lätta hans möda och sorg.
Läka dem ingen förmår eller ock den såren har gifvit.
Ensam Achilles förmår hela det såret han gaf.
Laga att icke du skada mig gör när gagna du önskar.
Ty min fruktan är stor, större än hoppet jag har.

Et mea cymba, semel vasta percussa procella,
Illum, quo læsa est, horret adire locum.
Ergo, care Liber, timida circumspice mente;
Et satis a media sit tibi plebe legi.
Dum petit infirmis nimium sublimia pennis
Icarus, Icariis nomina fecit aquis.
Difficile est tamen, hic remis utaris an aura,
Dicere. Consilium resque locusque dabunt.
Si poteris vacuo tradi; si cuncta videbis
Mitia; si vires fregerit ira suas;
Si quis erit, qui te dubitantem et adire timentem
Tradat, et ante tamen pauca loquatur; adi.
Luce bona, dominoque tuo felicior ipse
Pervenias illuc; et mala nostra leves.
Namque ea vel nemo, vel qui mihi vulnera fecit,
Solus Achilleo tollere more potest.
Tantum ne noceas, dum vis prodesse, videto.
Nam spes est animi nostra timore minor.

Laga att vreden, som hvilade nyss ej åter må rasa;
Och du ej orsak blir att man mig straffar på nytt.
När inträde du fått i det innersta rummet och hunnit
In i det bugtiga skrin — stället och platsen för dig
Skall du de syskonen se, som den nattliga fliten har skapat,
Lydande samma begär, som dig i ljuset har bragt.
Öfriga hopen dig då sina tydliga titlar skall visa;
Och på pannan du får skåda de namn som de fått.
Långt från de öfriga skåda du får tre hemligen gömda.
Dessa, hvad ingen ej vet, handla om kärlekens konst.
Fly från dessa, men om nog djerfhet du eger, så kalla
Dem Oedipoder och nämn dem Telegoner väl ock.
Ett jag beder dig dock vid din sonliga kärlek, att ej du
Älskar de trenne fastän dessa dig lära den konst.
Om förvandlingar finnas der ock de böckerna femton,
Nyligen ryckta ifrån bålet man ämnade dem.
Säg dem du att ibland förvandlingar äfven må räknas
Lyckans bedrägliga bild, hvilken mig tjuste så skönt.

Quæque quiescebat, ne mota resæviat ira;
Et poenæ tu sis altera caussa, cave.
Cum tamen in nostrum fueris penetrale receptus,
Contigerisque tuam, scrinia curva, domum;
Adspicies illic positos ex ordine fratres,
Quos studium cunctos evigilavit idem.
Cetera turba palam titulos ostendet apertos;
Et sua detecta nomina fronte geret.
Tres procul obscura latitantes parte videbis.
Hi quoque, quod nemo nescit, amare docent.
Hos tu vel fugias, vel, si satis oris habebis,
Oedipodas facito Telegonosque voces.
Deque tribus, moneo, si quæ tibi cura parentis,
Ne quemquam, quamvis ipse docebit, ames.
Sunt quoque mutatæ ter quinque volumina formæ,
Nuper ab exsequiis carmina rapta meis:
His mando dicas, inter mutata referri
Fortunæ vultum corpora posse meæ.

Ty den sig hastigt har visat för mig den förra så olik:
Tårar hon skänker mig nu, hon som mig gladde en gång.
Anförtro dig än mer, om du frågar jag kunde visst hafva;
Men jag fruktar att re'n varit till hinders för dig.
Skulle du föra, min bok! allt hvad jag önskade skicka
Med dig, blefve du stor börda för den som dig bar.
Vägen är lång: gå fort. Jag eger min boning vid verldens
Yttersta gränser; ett land långt från mitt fädernesland.

Namque ea dissimilis subito est effecta priori:
Flendaque nunc, aliquo tempore læta fuit.
Plura quidem mandare tibi, si quæris, habebam;
Sed vereor tardæ caussa fuisse moræ.
Quod si, quæ subeunt, tecum, Liber, omnia ferres;
Sarcina laturo magna futurus eras.
Longa via est: propera. Nobis habitabitur orbis
Ultimus; a terra terra remota mea.